

Institut za intelektualno vlasništvo
Bosne i Hercegovine

Institute for Intellectual Property
of Bosnia and Herzegovina

**SMJERNICE ZA PRIZNAVANJE
GEOGRAFSKE
OZNAKE/IMENA PORIJEKLA
PROIZVODA U
BOSNI I HERCEGOVINI
I PRED SVJETSKOM
ORGANIZACIJOM ZA
INTELEKTULANO VLASNIŠTVO
(WIPO)**

decembar 2018. godine

SADRŽAJ:

1. Osnovne informacije
 - 1.1. Oznaka geografskog porijekla
 - 1.2. Ime porijekla
 - 1.3. Geografska oznaka
2. Postupak zaštite oznake geografskog porijekla u BiH
3. Troškovi postupka zaštite geografske oznake u BiH
4. Postupak zaštite oznake geografskog porijekla u WIPO
5. Troškovi zaštite oznake geografskog porijekla u WIPO

1. OSNOVNE INFORMACIJE:

Zaštita oznake geografskog porijekla može doprinijeti većoj tržišnoj vrijednosti proizvoda u skladu sa posebnim svojstvima proizvoda i stečenom ugledu. Zaštitom se sprječava zloupotreba ili neovlaštena upotreba geografske oznake od strane drugih lica. Prema Zakonu o zaštiti oznaka geografskog porijekla (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, br. 53/10), razlikujemo:

- ime porijekla; i
- geografsku oznaku.

1.1. IME PORIJEKLA:

Ime porijekla je geografski naziv zemlje, regiona ili lokaliteta koji služi da označi proizvod koji odatle potiče, čiji su kvalitet i posebna svojstva isključivo ili bitno uslovljeni geografskom sredinom, koja obuhvata prirodne i ljudske faktore i čija se proizvodnja, prerada i priprema u cjelini odvijaju na određenom ograničenom području.

1.2. GEOGRAFSKA OZNAKA:

Geografska oznaka je oznaka koja identifikuje određenu robu kao robu porijeklom s teritorije određene zemlje, regiona ili lokaliteta sa te teritorije, gdje se određeni kvalitet, reputacija ili druge karakteristike robe suštinski mogu pripisati njenom geografskom porijeklu. Postupak za registrovanje navedenih prava vodi nadležno tijelo neke države i vrijedi neograničeni vremenski period na određenoj teritoriji.

2. Postupak zaštite oznake geografskog porijekla ili imena porijekla u BiH

Postupak zaštite geografske oznake, odnosno imena porijekla, pokreće se podnošenjem prijave za priznanje koja sadrži:

- Zahtjev (obrazac OGP-01);
- Opis geografskog područja (koji uključuje detaljnu mapu)
- Podatke o posebnim svojstvima proizvoda

Pored navedenog, stjecanje statusa ovlaštenog korisnika ovih oznaka ostvaruje se u posebnom postupku koji se pokreće podnošenjem prijave za priznavanje statusa ovlaštenog korisnika, a koji sadrži:

- Zahtjev (obrazac OK-01);
- Dokaz o obavljanju određene djelatnosti na određenom geografskom području
- Dokaz o izvršenoj kontroli posebnih svojstava proizvoda.

Pripremna faza se odnosi na pripremu dokumentacije koju je potrebno priložiti uz Zahtjev za registrovanje geografske oznake ili imena porijekla (Prilog br. 1 - Formular OGP – 01).

Obzirom da je uz Zahtjev za registrovanje geografske oznake, odnosno imena porijekla neophodno priložiti prateću dokumentaciju ova faza je jako značajna i podrazumjeva prikupljanje podataka o svim relevantnim činiocima od utjecaja na izradu elaborata o posebnim svojstvima proizvoda. Dakle, osim osnovnih informacija o podnosiocu prijave koji može biti fizičko lice, privredno društvo, udruženje, ili strano pravno lice, neophodno je pripremiti sljedeće podatke:

- geografski naziv koji se štiti,
- naznačenje da li se štiti geografska oznaka ili ime porijekla,
- opis vrste proizvoda koji se štiti geografskom oznakom ili imenom porijekla,
- geografski naziv područja ili mjesta iz koga potiče proizvod koji se obilježava geografskom oznakom ili imenom porijekla,
- proizvodne karakteristike proizvoda,
- ako je u pitanju ime porijekla, treba naznačiti naziv ovlaštene akreditovane organizacije koja vrši kontrolu posebnih karakteristika proizvoda.

PRVA GEOGRAFSKA OZNAKA KONTROLISANOG PORIJEKLA I KVALITETA U BiH
"KESTENOV MED CAZINSKE KRAJINE" broj BAGO09001
IZDANA OD STRANE INSTITUTA ZA INTELKTUALNO VLASNIŠTVO BiH

UDRUŽENJE PČELARA
"KESTEN"
CAZIN

UDRUŽENJE PČELARA "KESTEN" CAZIN

OPIS GEOGRAFSKOG PODRUČJA:

Opis geografskog područja na kome se proizvodi određeni proizvod treba da sadrži:

- podatke o geografskom području sa kojeg proizvod potiče,
- precizno određene administrativne granice tog područja,
- geografska mapa tog područja prikazana na formatu ne većem od A4,
- podatke o geografskim i ljudskim faktorima koji utiču na specifične karakteristike, kvalitet ili reputaciju proizvoda (npr. osobine zemljišta ili tla, karakteristične sirovine, podaci o podneblju i klimatskim karakteristikama na tom području relevantnim za određeni proizvod itd.).

Podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda:

Ako je u pitanju prijava geografske oznake, podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda sadrže:

- opis načina proizvodnje proizvoda,
- specifične karakteristike ili kvalitet proizvoda, uključujući i podatke o stečenoj reputaciji,
- precizne odredbe ko i pod kojim uslovima ima pravo koristiti geografsku oznaku,

Ako je u pitanju prijava imena porijekla, podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda dostavljaju se u formi elaborata o načinu proizvodnje i posebnim svojstvima i kvalitetu proizvoda, koji sadrži:

- podatke o podnosiocu prijave imena porijekla,
- podatke o licu koje je izradilo elaborat,
- geografski naziv koji se štiti,
- podatke o ustaljenom načinu i postupku proizvodnje proizvoda uz navođenje maksimalne količine proizvoda koja se na takav način proizvede na godišnjem nivou,
- podatke o posebnim karakteristikama i kvalitetu proizvoda,
- podatke o uzročnoj vezi između geografskog područja i posebnih svojstava i kvaliteta proizvoda,
- dokaz o izvršenoj kontroli posebnih svojstava proizvoda od ovlaštene akreditovane organizacije, koji ne smije biti stariji od 12 mjeseci,
- odredbe o načinu obilježavanja proizvoda imenom porijekla,
- ko i pod kojim uslovima ima pravo koristiti ime porijekla,
- podatke određene drugim propisima kojima se reguliše kvalitet konkretnog proizvoda.

2.2. Faza zaštite geografske oznake/imena porijekla

Faza zaštite geografske oznake/imena porijekla objedinjuje dva zasebna postupka, i to:

- i. Postupak za registrovanje imena porijekla ili geografske oznake
- ii. Postupak priznanja statusa ovlaštenog korisnika geografske oznake porijekla

2.2.1. Postupak za registrovanje geografske oznake/imena porijekla:

Postupak za registrovanje geografske oznake/imena porijekla pokreće se podnošenjem Prijave (Formularu OGP – 01) Institutu za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine. Uz prijavu se prilaže i gore navedena prateća dokumentacija. Nakon podnošenja Prijave na formularu OGP – 01 i prateće dokumentacije, Institut vrši formalno ispitivanje Prijave i objavljuje Prijavu geografske oznake/imena porijekla u Službenom glasniku Instituta.

Ukoliko je Prijava i prateća dokumentacija podnesena u skladu sa zahtjevima navedenim u Pravilniku o postupku za priznanje oznake porijekla proizvoda, imena porijekla i geografske oznake (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, br. 109/10), Institut za intelektualno vlasništvo BiH donosi Rješenje o registrovanju geografske oznake/imena porijekla, a zatim Rješenje objavljuje u Službenom glasniku Instituta.

Ukoliko je Prijava i prateća dokumentacija podnesena u skladu sa zahtjevima navedenim u Pravilniku o postupku za priznanje oznake porijekla proizvoda, imena porijekla i geografske oznake (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, br. 109/10), Institut za intelektualno vlasništvo BiH donosi Rješenje o registrovanju geografske oznake/imena porijekla, a zatim Rješenje objavljuje u Službenom glasniku Instituta.

2.2.2. Postupak za priznavanje statusa ovlaštenog korisnika geografske oznake/imena porijekla:

- Postupak za priznavanje statusa ovlaštenog korisnika geografske oznake ili imena porijekla pokreće se Prijavom za pokretanje statusa ovlaštenog korisnika geografske oznake/imena porijekla (Formular OK -01).
- Uz popunjen Formular za priznanje statusa ovlaštenog korisnika geografske oznake/imena porijekla neophodno je priložiti:
 - dokaz o obavljanju određene djelatnosti na određenom geografskom području (dokument izdat od nadležnog organa, npr. potvrda, rješenje ili sl.)
 - dokaz o izvršenoj kontroli posebnih svojstava proizvoda od ovlaštene akreditovane organizacije navedene u Prijavi.

3. Troškovi postupka:

- Taksa uz Prijavu, odnosno Zahtjev za zaštitu geografske oznake/imena porijekla iznosi 500 KM,
- Taksa za registrovanje ovlaštenih korisnika geografske oznake/imena porijekla iznosi 200 KM po svakome zahtjevu.

Pored navedenih taksi koje se uplaćuju po prijavi za zaštitu geografske oznake/imena porijekla i registraciju ovlaštenih korisnika geografske oznake/imena porijekla, preporučuje se paralelno pokretanje postupka za priznavanje prava na žig. Žig garancije predstavlja žig koji koristi više lica pod nadzorom nosioca žiga, a koji služi kao garancija kvaliteta, geografskog porijekla, načina proizvodnje ili drugih zajedničkih obilježja robe ili usluga tih preduzeća.

- Ukupni troškovi za stjecanje prava na žig iznose približno 1000 KM,
- Troškovi laboratorijskog ispitivanja od strane akreditovane organizacije nisu navedeni iz razloga što ti troškovi mogu da variraju od proizvoda do proizvoda i zahtjeva za ispitivanjem. Ilustracije radi, cijena za laboratorijsko ispitivanje kajmaka od strane akreditovane laboratorije iznosi 250 KM po uzorku.
- Troškovi pripreme elaborata i prateće dokumentacije uz navedene prijave nisu uzeti u obzir iz razloga što cijene mogu da variraju od složenosti tehnološkog postupka izrade proizvoda, a isti mogu da se urade i internim resursima preduzeća ili udruženja.

4. Postupak zaštite geografske oznake/imena porijekla u WIPO

Institut za intelektualno vlasništvo BiH po postojećim procedurama može bez ograničenja registrovati poljoprivredne, prehrambene i druge proizvode u WIPO bazi, čime se ime podrijetla automatski štiti.

Da bi se pokrenuo postupak zaštite geografske oznake/imena porijekla u WIPO, Institut za intelektualno vlasništvo BiH koji je ujedno i prijemni ured WIPO-a sukladno Lisabonskom aranžmanu o zaštiti imena podrjetla i njihovome međunarodnom registriranju, potrebno je podnijeti Međunarodnu prijavu AO – 01 koja je sastavni dio administrativnih smjernica za provedbu Lisabonskog aranžmana: Po primitku dokumentacije WIPO vrši formalno ispitivanje prijave, obavještava zemlje članice o prijavi i po okončanju svih procedura izdaje certifikat o upisu u WIPO registar, čime je geografska oznaka/ime porijekla proizvoda zaštićeno u svih 28 država potpisnica Lisabonskog aranžmana, od kojih je 9 zemalja članica Evropske unije.

5. Troškovi zaštite oznake geografskog porijekla u WIPO

Taksa za registraciju geografske oznake u WIPO bazi iznosi 1000 CHF i još je potrebno 150 CHF za troškove izdavanja certifikata.

Prilozi:

Prilog br 1 – Obrazac za zaštitu geografske oznake/imena porijekla (OGP -01)

DOSTUPNO NA LINKU:

https://www.ipr.gov.ba/upload/documents/dokumenti_podstranice/obrasci/obrasci_bos/obrasci_geo_bos/obrazac_OGP-01_2016_bos.docx

Prilog br 2 – Obrazac za priznavanje statusa ovlaštenih korisnika geo oznake ili imena porijekla (OK-01)

DOSTUPNO NA LINKU:

https://www.ipr.gov.ba/upload/documents/dokumenti_podstranice/obrasci/obrasci_bos/obrasci_geo_bos/obrazac_OK-01_2016_bos.docx

Prilog br 3 – Obrazac za zaštitu žiga (Z-01)

DOSTUPNO NA LINKU:

https://www.ipr.gov.ba/bs/stranica/obrasci-zig_bs

Prilog br 4 – WIPO formular za zaštitu geografske oznake.

DOSTUPNO NA LINKU:

<https://www.wipo.int/lisbon/en/forms/>

Izrada ovog dokumenta je realizirana u sklopu Projekta unapređenja poslovne klime i pristupa tržištima (ICAM), koji implementira IFC, članica Grupacije Svjetske banke, a finansira Vlada Ujedinjenog Kraljevstva. Nalazi, analize i zaključci izneseni u ovom dokumentu ne odražavaju stavove izvršnih direktora Grupacije Svjetske banke i vlada koje oni predstavljaju.

British Embassy
Sarajevo

UKaid
from the British people

WORLD BANK GROUP

IFC | International
Finance Corporation